

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2014/32/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sähköajoneuvojen latauslaitteista, paineistetun kaasun jakelulaitteista sekä sähkö-, kaasua- ja lämpöenergiamittareista (mittauslaitedirektiivin muuttaminen)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2014/32/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sähköajoneuvojen latauslaitteista, paineistetun kaasun jakelulaitteista sekä sähkö-, kaasua- ja lämpöenergiamittareista (mittauslaitedirektiivin muuttaminen) (U 56/2024 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Emilia Tiuttu, työ- ja elinkeinoministeriö
- ryhmäpäällikkö Markus Kauppinen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Vice President Martti Heinonen, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Ehdotuksella (COM(2024) 561 final) tehtäisiin mittauslaitedirektiiviin muutoksia, joiden tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaiset vaatimukset mittauslaitteille koskien sähköajoneuvojen latauslaitteita, paineistetun kaasun jakelulaitteita ja jäähdytyslaitteiden lämpöenergiamittareita, minkä lisäksi sähkö- ja kaasumittareiden osalta on tarkoitus päivittää sääntelyä huomioiden älykäs mittaus.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu ehdotukseen pääosin myönteisesti. Valtioneuvosto pitää kannatettavana sisämarkkinoiden kehittämistä siten, että edistetään markkinoille saatettavien mittauslaittei-

Valiokunnan lausunto TaVL 3/2025 vp

den yhtenäisiä vaatimuksia eri jäsenmaissa ja poistetaan näin esteitä mittauslaitteiden vapaalle liikkuvuudelle. Mittauslaitedirektiivin soveltamisalan laajentaminen koskemaan paineistetun kaasun jakelumittausjärjestelmiä, jäähdytysenergian mittausta, tasavirtasähköenergiamittareita ja sähköautojen latausmittausta on kannatettavaa. Ehdotuksen tavoitteet ovat valtioneuvoston näemyksen mukaan perusteltuja, mukaan lukien puhtaan liikkuvuuden edistäminen.

Valtioneuvosto pitää valitettavana, ettei komission ehdotukseen liity vaikutustenarviointia. Sääntelyn mahdollisiin vaikutuksiin ja yhtymäpintoihin muun lainsäädännön kanssa on syytä kiinnittää huomiota jatkoneuvotteluissa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että uusien teknologioiden kehittyminen ja mahdollisuudet hyödyntää alalla moderneja ratkaisuja on huomioitu ehdotuksessa. Sääntelyn teknologianeutraalisuuteen tulee kiinnittää huomiota myös jatkoneuvotteluissa.

Valtioneuvosto katsoo, että mittauslaitteille asetettavien vaatimusten osalta on tarpeen varmistaa, ettei niistä aiheudu toimijoille tarpeetonta taakkaa. Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti tiedonsiirrolle asetettaviin raskaisiin vaatimuksiin erityisesti tilanteissa, joissa mittaustuloksen luotettavuuden varmistaminen on mahdollista kevyemmin menettelyin.

Jatkoneuvotteluissa on tarpeen varmistaa, että uusi sääntely on täsmällistä ja selkeää, jotta myös sääntelyn kansallinen täytäntöönpano olisi riittävän yhdenmukaista eri jäsenmaissa ja voidaan saavuttaa keskeinen tavoite yhtenäisistä vaatimuksista mittauslaitteille.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Mittauslaitedirektiivin 2014/32/EU tavoitteena on muun muassa varmistaa mittaustulosten luotettavuus sekä edistää kuluttajien suojelua ja hyvän kauppatavan mukaista kaupankäyntiä. Nyt ehdotettujen muutosten tavoitteena on päivittää mittauslaitedirektiivin sääntelyä vastaamaan teknologista kehitystä sekä edistää sisämarkkinoiden toimivuutta ja puhtaan liikkuvuuden tavoitteita.

Talousvaliokunta suhtautuu ehdotukseen valtioneuvoston tavoin pääosin myönteisesti. On perusteltua uudistaa mittauslaitedirektiiviä niin, että se palvelee mittauslaitteiden vaatimusten yhtenäistämistä ja mittauslaitteiden vapaan liikkuvuuden esteiden poistamista muuttuvassa teknologisessa ympäristössä.

Talousvaliokunta korostaa kuitenkin, ettei mittauslaitteille asetettavien vaatimusten tule aiheuttaa toimijoille tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Sääntelyn keskeiset ongelmakohdat liittyvät tältä osin erityisesti direktiivin liitteen I ja uuden liitteen V a sääntelyyn ja koskevat toisaalta sähköenergiamittareita ja toisaalta sähköautojen latausjärjestelmiä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on arvioitu kriittisesti ehdotusta siitä, että direktiivin muutosehdotuksessa esitetään sallittavaksi kulutusmittareina käytettäviin kaasun- ja sähköenergiamittareihin sisältyvän näytön korvaaminen etänäytöllä tai etäluennalla esimerkiksi mobiililaitteesta. Tämä edellyttäisi samalla mittausteknisesti valvotun tiedonsiirron toteuttamista ja sen luotetta-

Valiokunnan lausunto TaVL 3/2025 vp

vuoden arviointia kulutusmittarin vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, mikä voisi aiheuttaa huomattavia kustannuksia kulutusmittareiden valmistajille. Komission ehdotuksen lähtökohtana on se, että mittaustulokseen esittämiseen voisi käyttää paikallista näyttöä, etänäyttöä tai molempia.

Talousvaliokunta pitää perusteltuna lähtökohtaa, että direktiivi mahdollistaa mittaustulosten esittämiseen erilaisia teknologisia ratkaisuja. Tämä edellyttää samalla punnintaa mittaustuloksen luotettavuuden turvaamisen ja perusteettoman raskaiden vaatimusten välttämisen välillä. Suomessa sähköenergian mittauksen etäluentajärjestelmiä ja dynaamisen hinnoittelun mahdollistavia sähköenergiamittareita on käytetty jo vuosia eikä etäluentajärjestelmissä tai mittaustuloksen siirrossa laskutusjärjestelmään sähköisesti ole havaittu sellaisia ongelmia, jotka edellyttäisivät metrologisen suojauksen ulottamista koskemaan niitä. Valiokunta korostaa, että sääntelyssä tulee välttää tiedonsiirrolle asetettavia raskaita vaatimuksia erityisesti silloin, jos mittaustulos voidaan varmistaa muutoinkin, esimerkiksi paikalliselta näytöltä.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty lisäksi huomiota direktiivin liitteiden vaatimuksiin erityisesti sähköajoneuvojen latauksen mittauksen osalta. Vaatimusten yhtenäistäminen on sinänsä tärkeä lähtökohta, jotteivät erisälteiset kansalliset vaatimukset vaikeuta ja hidasta latausjärjestelmien valmistusta, myyntiä, hankintaa ja käyttöönottoa.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa uuden sähköajoneuvojen latauksen mittausta käsittelevän liitteen (liite V a) vaatimuksia on pidetty osin päällekkäisinä direktiivin sähköenergiamittareita koskevan liitteen kanssa. Valiokunta yhtyy myös asiantuntijakuulemisessa esitettyihin arvioihin siitä, että latausjärjestelmän sertifiointi toiminnallisena kokonaisuutena on tarpeetonta ja aiheuttaa kalliita vaatimuksia latausasemien valmistajille, jotka ovat usein pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Olennaista on sen sijaan varmistaa sähköenergian mittauksen ja sen tuloksen ilmoittamisen luotettavuus. Myös vaatimus tyyppihyväksytyistä varaosista vaikuttaa kohtuuttomalta: esimerkkinä tästä ovat latausjärjestelmien kaapelit, joille on jo olemassa kansainvälisiä standardeja, joiden avulla voidaan ottaa huomioon kaapelin vaikutus ladatun sähköenergian määrään.

Talousvaliokunta kiinnittää kriittistä huomiota siihen, että komissio ei ole toteuttanut vaikutustenarviointia esityksen valmistelun yhteydessä. Valiokunta kehottaa valtioneuvostoa kiinnittämään asiaa koskevissa neuvotteluissa erityistä huomiota siihen, ettei sääntelyssä päädytä tarpeettoman yksityiskohtaisiin tai tiettyjä teknologisia ratkaisuja perusteettomasti suosiviin tai poissulkeviin ratkaisuihin. Valiokunta korostaa sääntelyssä teknologianeutraaliteetin lähtökohtaa ja pitää tärkeänä arvioida myös säädösehdotusta koskevien neuvottelujen edetessä sääntelyn toteuttamiskelpoisuutta ja vaikutuksia alan markkinoihin ja toimijoihin.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto TaVL 3/2025 vp

Helsingissä 6.3.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sakari Puisto ps
varapuheenjohtaja Ville Kaunisto kok
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Juha Viitala sd
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen